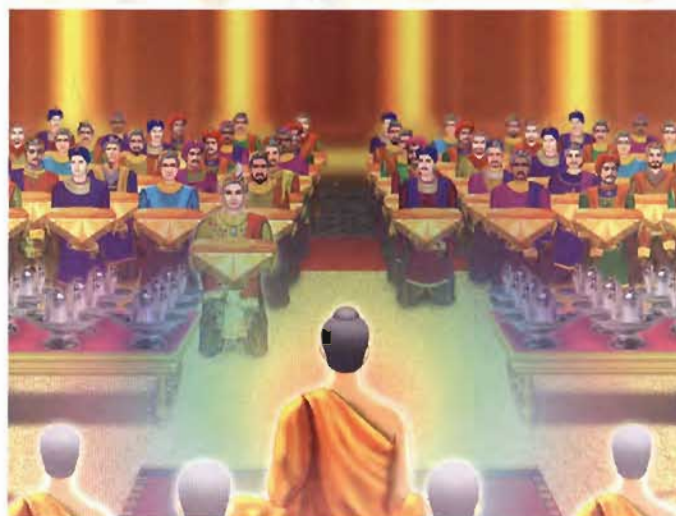

๒๕

สหายเดียรถีย์ของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี

ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีก็มีเพื่อนที่เป็น
พุทธบริษัท และไม่ใช่พุทธบริษัท เหมือนเราก็มี
เพื่อนต่างศาสนาเหมือนกัน

วันหนึ่งท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีได้พาสหายของ
ตนผู้เป็นสาวกเดียรฉัตร นักบวชนอกศาสนา ๕๐๐ คน
ไปวัดพระเชตุวัน เรียกว่าต้องกล้าหาญชาญชัยมากทีเดียว
จะก็นำสาวกของเดียรฉัตรมา ๕๐๐ คน แล้วก็ต้องมีความ
มั่นใจทีเดียวว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะต้องโปรดได้

แล้วก็ต้องมาถึงวาระบุญของผู้ที่เป็นสาวกของเดียรฉัตร
ถึงคราวที่จะยกกระดับให้สูงขึ้น

ท่านเหล่านั้นก็ได้เข้าเฝ้าพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
แล้วบูชาด้วยเครื่องหอมและพวงมาลัย คือ ยังยอมทำ
ตาม เพราะเห็นแก่เพื่อน ถึงจะไม่เลื่อมใสก็ตาม และก็
ยังได้ถวายเภสัช และจิวรแด่เหล่าภิกษุสงฆ์ แสดงว่า
บุญมาถึงแล้ว

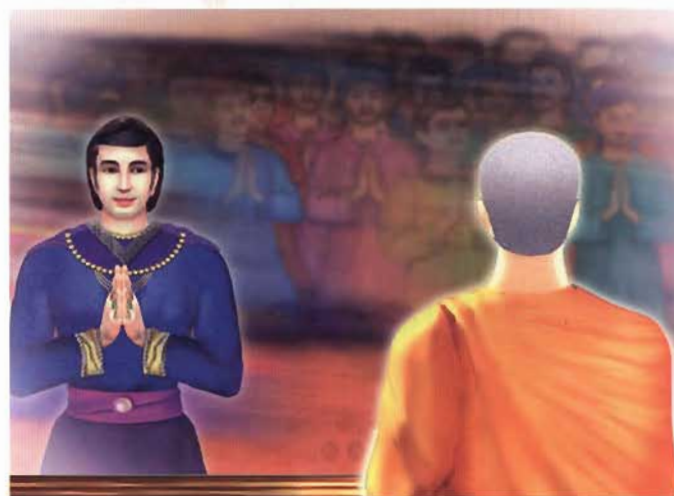
จากนั้น จึงนั่ง ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง โดยเว้น
จากโทษการนั่ง ๖ ประการ คือ เวลาจะไปหาพระ เรา
จะต้องศึกษาไว้ว่า เราจะต้องนั่งกันอย่างไร ให้ถูกหลัก
วิชา คือ

๑. ไม่นั่งไกลเกินไป ถ้านั่งไกลเกินไป เวลาพูดต้อง
ตะโกน ต้องโหวกเหวก เวลาตะโกน เอ็นมันเคร่ง เดี่ยว
หาว่าโกรธอีก ข้างหน้าก็หาว่าโกรธ แต่ข้างหลังชอบ

เพราะได้ยิน สูญเสียบุคลิกที่ดีไป มันเป็นอย่างนี้ เพราะ
ฉะนั้นไม่นั่งไกลเกินไป

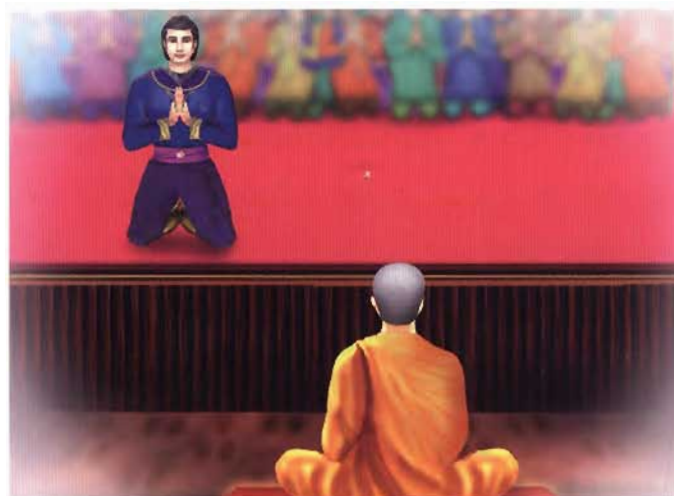
๒. ไม่นั่งใกล้เกินไป เพราะนั่งใกล้แล้วจะเบียด
เสียด แล้วก็เหมือนกระซิบกระซาบกัน จะเข้าไปใกล้ เพื่อ
ให้มีความรู้สึก ว่า สนทนสนม อย่างนี้ไม่ใช่ ยกเว้นจะไป
บิบบิบนวดอย่างนั้น

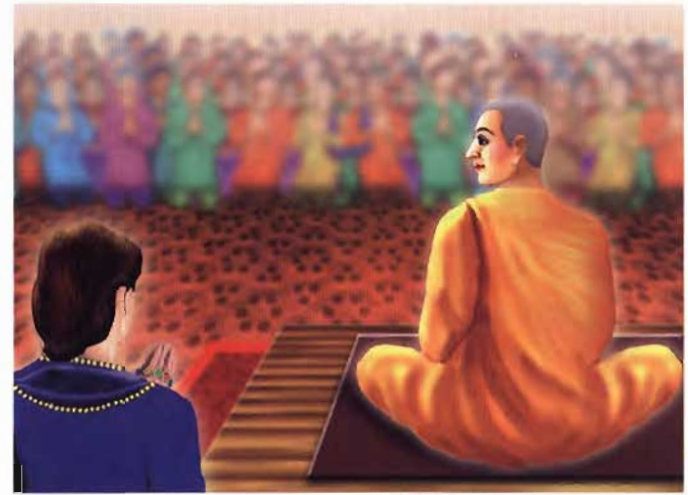
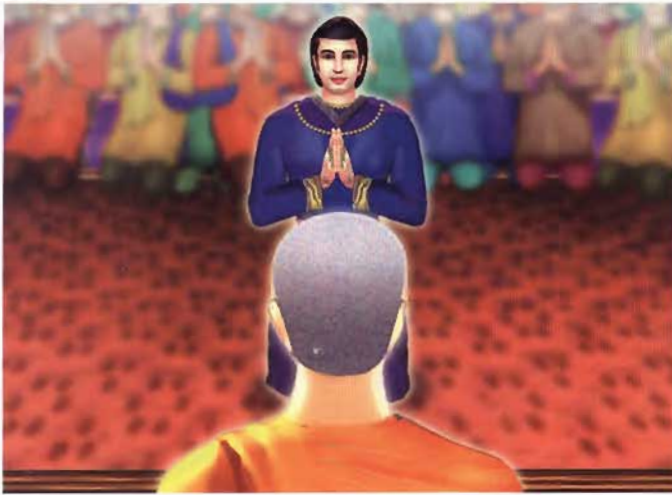
๓. ไม่นั่งเหนียวลม ร่างกายเราเป็นอสุภะ เป็น

ปฏิกุล มีกลิ่นที่ไม่สะอาดอยู่ตลอดเวลา ไม่อย่างนั้นเราคงไม่อาบน้ำ ล้างหน้า แปรงฟันกันทุกวัน เพราะร่างกายเป็นปฏิกุล ไม่สะอาด เพราะฉะนั้นกลิ่นมันก็ออกจากเหงื่อบ้าง กลิ่นตัวมันจะรำพึงไป แล้วบางทีลมในตัวเรา ออกจากร่างกาย จากทางไหนทางหนึ่งก็แล้วแต่ ก็เหม็นทั้งนั้น

๔. ไม่นั่งในที่สูง แล้วก็ให้พระนั่งในที่ต่ำ เพราะ

ว่าเมื่อนั่งที่สูงกว่าพระ ก็แสดงว่า ไม่เคารพในธรรม อย่างนี้ไม่ควร

๕. ไม่นั่งตรงหน้า เพราะนั่งตรงหน้าเวลามองกัน สายตามันจะปะกัน ถ้าเกิดพระหนุ่มโยมสาวอย่างนี้ไม่เหมาะไม่ควร

๖. ไม่นั่งข้างหลัง จะให้พระเอี้ยวตัวไป ไม่งาม และเมื่อยคอเอียงเคล็ดเลย

สาวกของเดียรถีย์นั่ง ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง แล้วแลดูพระพักตร์ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อันงามสง่าดุจพระจันทร์ในคืนวันเพ็ญ พระบรมศาสดาของเราสง่างาม เกิดในตระกูลชัตติยะ แล้วก็ทิ้งราชสมบัติออกบวช ประวัติศาสตร์ท่านชัดเจนทีเดียว ก่อนมาเกิด ท่านมาจากชั้นดุสิตบุรีตรงนั้น และรู้ต่อไปอีกว่า สังสมบุญบารมีมามากยาวนาน และการดำเนินชีวิตของท่าน

บริสุทธิบริบูรณ์ทีเดียว และก็ได้อสอน
ธรรมะนาน จนกระทั่งปรินิพพาน
เมื่อพระชนมายุได้ ๘๐ ปี ก่อนดับ
ขันธปรินิพพาน ท่านรู้ขั้นตอนสอน
คนได้ ตอนจะปรินิพพานบรรทม
สัทธายา ยังถามมีใครที่มีข้อสงสัย
อะไรบ้างในคำสอนของเรา

แต่เนื่องจากท่านสอนจน
หายสงสัยจึงไม่มีใครสงสัยไม่มีใคร
ถามแล้วก็ให้โอวาทให้ดำเนินชีวิต
โดยไม่มีความประมาท คือ ไม่
ประมาทในชีวิต ให้ชีวิตให้เป็นไปเพื่อ
ทำพระนิพพานให้แจ้ง แสวงบุญสร้างบารมี สังสมแต่
กุศลธรรมเอาไว้ แล้วก็สงบ เข้าโลกุตตรมานสมาบัติ ไม่เข้า
สมาบัติกันเลย มีพยาน คือ พระอรุณฤทธิ์ ผู้มีทิพพจักขุ
เป็นเลิศ บอกเลย ตอนนี้พระองค์ไปถึงตรงนี้ ๆ ๆ บอก
ไปให้ทุกคนฟังไปด้วยความชื่นใจ ไปตามขั้นตอนทีเดียว

พระบรมศาสดาของเราเป็นอย่างนี้ ไม่มีโมเม และ
ไม่มีเล่ห์เพทุบายด้วย ในการที่จะทำให้ศาสนิกใช้ดวง
ปัญญา แนะนำให้ทุกคนแจ่มแจ้ง พอหายสงสัย ก็เกิด
กุศลศรัทธา หันมาเลื่อมใสในพระรัตนตรัย ไม่มีเล่ห์
เพทุบายที่จะหาศาสนิก เพราะฉะนั้น คำสอนท่านบริสุทธิ

บริบูรณ์เลย แล้วคำถามอันไหนควรตอบ ท่านก็ตอบ อันไหนยังไม่ควรตอบตอนนี้ ท่านก็ไม่ตอบ ท่านจะมีวิธีแนะนำสั่งสอนได้ดีทีเดียว ด้วยอาการที่สงบเสงี่ยมสง่างาม นุ่มนวล

แลดูพระวรกายดูกายพรหม ที่ต้องเอาไปเทียบกับพรหม เพราะมนุษย์พอจะรู้เรื่อง ถ้าบอกว่าแลดูพระวรกายดูกายพระไม่รู้เรื่อง เพราะตอนนั้นพรหมถือว่าสุดยอดของมนุษย์ที่มนุษย์จะพึงเข้าใจได้ มีลักษณะมหาบุรุษพร้อมด้วยอนุพยัญชนะ แวดล้อมด้วยแสงพระรัศมีเปล่งประกายเป็นวง ๆ ข้างละวา พระองค์เป็นบรมศาสดาของมวลมนุษยชาติ แต่บางคนไม่ค่อยรู้จักแค่นั้นเอง เพราะฉะนั้นฉัพพรรณรังสีจะเปล่งออกมา ก็ยังไม่เคยเห็นครุคนไหนเลย ที่มีรัศมีออกอย่างนี้ ยังไม่เคยได้ยิน และเหาะเหินเดินอากาศได้อีกด้วย ชีวิตของท่านงามทั้งในเบื้องต้น ท่ามกลาง และเบื้องปลาย ดูแล้วเกิดความเลื่อมใสในพระพุทธองค์มาก

ลำดับนั้นพระพุทธเจ้าได้ตรัส
พระธรรมเทศนาอันไพเราะวิจิตรด้วย
นัยยะต่าง ๆ ด้วยพระสุรเสียงดุษเสียง
ของท้าวมหาพรหมอันน่าฟัง เสียงนั้น
ประกอบด้วยคุณสมบัติ ๘ ประการ
คือ สละสลวย ชัดเจน ไพเราะ เสนาะ
โสต กลมกล่อม ไม่เคριοพรว้า หนัก
แน่น และกังวาน ซึ่งขยายความเพิ่ม
เติม พอเป็นแนวทางให้ไปศึกษาต่อ คึก

เสียงสละสลวย หมายถึง เสียง
ที่ไม่ขัดข้อง ไม่ติดขัด ประดุจแพรไหม
ที่ราบรื่นละมุนนุ่มเนียน

เสียงชัดเจน หมายถึง เสียงไม่คับปาก คือ บาง
คนพูดแล้วเสียงเหมือนอมลูกอม ถ้าเสียงชัดเจนเวลาพูด
ไปแล้ว ผู้ฟังเข้าใจง่ายว่าพูดอะไร เสียงจะฟังเหมือนเพชร
อย่างนั้น เสียงชัดเจน ไม่มีเสมหะหรือเสียงขัดแจ้วเลย เป็น
เสียงจริง ๆ ที่ไม่มีเศษเสียงกระเด็นออกมา

เสียงไพเราะ หมายถึง เสียงที่อ่อนหวาน หดดย้อย
หยาดเยิ้ม ประดุจทองหยอดที่มีจอย เห็นไหมทองหยอด
จะมีหางงอ ๆ นิด ๆ เหมือนถ้อยคำที่พูดไปแล้ว มัน
เหมือนหางเสียงไปเหนียวใจนี้บ มาติดที่เราอย่างนี้แหละ

พอดิ ไม่เปรี้ยว ไม่หวาน ไม่มัน ไม่เค็ม
มันพอดิ ๆ แล้วทำให้มีอารมณ์เคี้ยว
อารมณ์กลืนนั้นแหละ หรือแค่
วางในจาน เขาวางกันพอเหมาะพอ
ดี มันทำให้น่าหยิบ น่ารับประทาน

เสียงไม่แหบเครือพรา หมายถึง
ถึง เสียงไม่แปร่ง ไม่พรา ไม่ผิดสำเนียง
คือ ถ้าพูดภาษาใต้ต้องเสียงใต้ชัด
อย่างนี้ใช้ได้ พูดภาษาเหนือก็ต้อง
เหนือชัด พูดภาษากลางก็ต้องกลางชัด
แล้วก็ไม่สั้นไหวเหมือนลำโพงแตก มัน
พรา ๆ

เสียงเสนาะโสต หมายถึง เสียงที่น่าฟัง ประดุจ
เสียงดุริยางค์ทิพย์บรรเลง

เสียงกลมกล่อม หมายถึง เสียงเข้ากันพอดิ ประ
ดุจรสชาติอาหารที่ปรุงเข้ากันได้อย่างพอเหมาะพอสม ไม่
รู้จะอุปมาอย่างไร มันกลมกล่อมเหมือนรสอาหารที่ปรุง

เสียงหนักแน่น หมายถึง เสียงที่ลึกและซึ้ง ลึก
เหมือนเสียงที่มาจากแหล่งที่มีพลังเสียงลึก ๆ เวลาพูด
ถ้าในตัวก็ลึกที่สุดในท้อง เหมือนออกมาจากในท้อง แล้ว
นอกจากในท้องมันเหมือนมีเสียงจากที่ไกล ๆ ลึก ๆ
ส่งต่อมาจากกลางท้องออกมาอีก แล้วมันไม่ใช่เสียงแค่

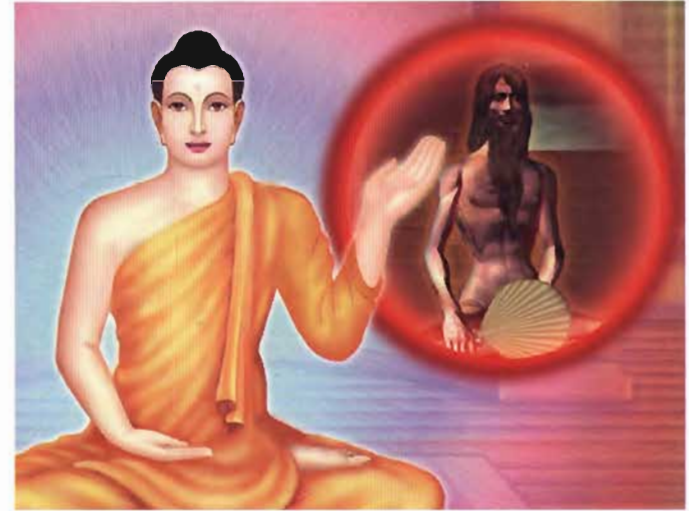
ทรงออก หรือเสียงแคะค่ออย่างนี้ บางคนเสียงอยู่แค่นี้ หรือแคะอม ๆ อะไรอย่างนี้ เสียงต้องลึก ๆ ฟังแล้วมันจะซึ้ง

เสียงกังวาน หมายถึง เสียงที่มีแก้วเสียง เสียงที่ก้องกระจายออกไปอยู่ได้นาน ประดุจเสียงกังสดาล

พระพุทธองค์โปรดท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีกับเหล่าสหาย ดุจมหาเมฆโปรยปรายสายฝนลงมา เหล่าสาวกเดียรฉัตร เมื่อได้ฟังพระธรรมเทศนาของพระพุทธเจ้า

แล้วก็มีจิตเลื่อมใส ถวายอภิวัตพระพุทธรเจ้าแล้วประกาศตนว่า พวกข้าพระองค์เลิกล้มนับถือพวกเดียรฉัตรแล้ว และขอถึงพระรัตนตรัยว่าเป็นที่พึ่ง ไม่ต้องใช้เล่ห์เพทุบายเลย ใช้เหตุใช้ผล ผลอย่างนี้มาจากเหตุอย่างนี้ เธอประกอบเหตุอย่างนี้จะไปเป็นผลอย่างนั้น

ตั้งแต่นั้นมาเหล่าสาวกของเดียรฉัตรก็ไปวัดพระเชตุวัน ฟังธรรม ให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนาพร้อมกับท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีเป็นประจำ ต่อมาไม่นานพระ

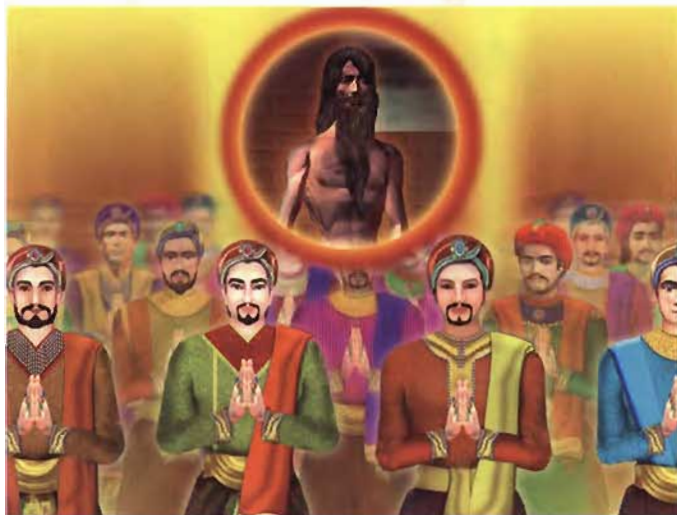

พุทธองค์ได้เสด็จออกจากกรุงสาวัตถีไปยังกรุงราชคฤห์ เพื่อโปรดสรรพสัตว์ พวกสาวกของเดียรฉัตรเหล่านั้น จึงเลิกล้มถือพระรัตนตรัย และหันมานับถือพวกเดียรฉัตรเหมือนเดิม

พระพุทธเจ้าเสด็จไปได้ประมาณ ๗-๘ เดือน จึงเสด็จกลับไปสู่วัดพระเชตวัน กรุงสาวัตถี ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี จึงพาสหายทั้ง ๕๐๐ คนนั้นมาเข้าเฝ้าพระพุทธองค์อีก ก็ไม่ละความพยายาม ยังทำหน้าที่

กัลยาณมิตร ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีกราบทูลเรื่องราวทั้งหมดให้พระพุทธองค์ทรงทราบ ว่า “ตั้งแต่พระพุทธองค์เสด็จจาริกไปแล้ว สหายของข้าพระองค์เลิกล้มถือพระรัตนตรัยไปเลย กลับไปนับถือเหล่าเดียรฉัตรเหมือนเดิมอีกแล้ว”

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงตรัสถามว่า “เธอทั้งหลาย เลิกล้มถือพระรัตนตรัยแล้วหันไปนับถือเหล่าเดียรฉัตรจริงหรือ ทรงถามก่อน ไม่ใช่เชื่อท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีเลย

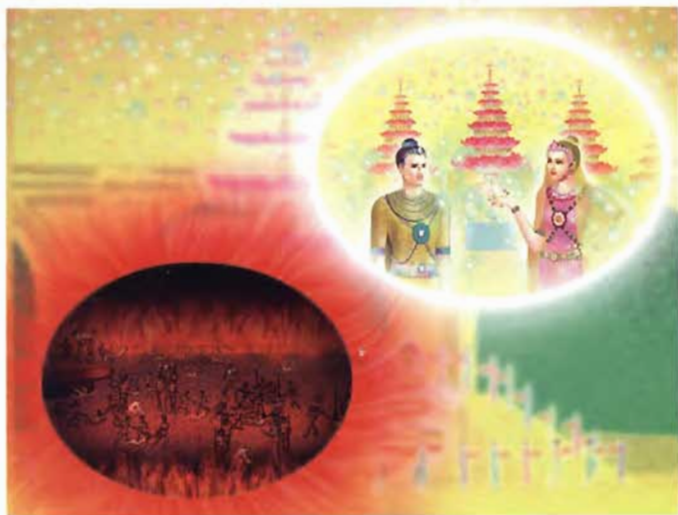
คือ แล้วก็ไม่ใช่ว่าไม่เชื่อแต่ว่าเฉย ๆ อยู่ตรงกลาง ๆ ตามไปก่อน

พวกสาวกเดียรฉัตรทั้ง ๕๐๐ คน ไม่อาจจะปิดบังความจริงไว้ได้ จึงพากันกราบทูลว่า “จริงพระเจ้าข้า” พระพุทธเจ้าตรัสว่า “ชื่อว่าบุคคลเช่นกับพระพุทธเจ้าย่อมไม่มี” คือ เสมอไม่มี ตลอดทั้งภพสาม บุคคลที่ยิ่งกว่าจักมีที่ไหนเล่า เสมอไม่มีแล้วยิ่งกว่าอย่าไปพูดถึง

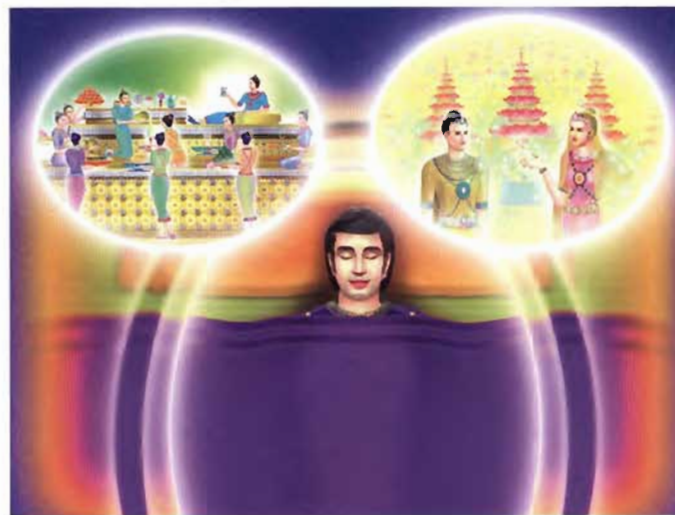

แล้วทรงประกาศคุณของพระรัตนตรัยว่า สัตว์ทั้งหลายที่ไม่มีเท่ากัถิ มี ๒ เท่ากัถิ มี ๔ เท่ากัถิ มีเท่ามากกัถิ เป็นต้น พระพุทธเจ้าเป็นเลิศกว่าสัตว์เหล่านั้น แม้ทรรพย์เป็นเครื่องปลื้มใจอย่างใดอย่างหนึ่งในโลกนี้หรือโลกอื่น ทรรพย์ทั้งหลายทั้งปวงนั้นเสมอด้วยพระพุทธเจ้า ย่อมไม่มี รัตนะทั้งหลายเหล่าใดในโลกนี้หรือโลกอื่นที่จะเสมอเหมือนพุทธรัตนะ คือ รัตนะภายในนั้นไม่มี เสมอเหมือนพระพุทธเจ้า ไม่มี

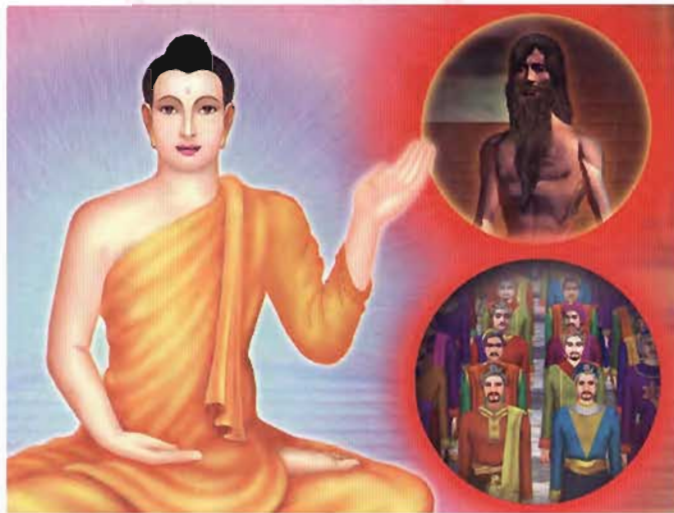

อุบาสกหรืออุบาสิกาก็ตาม เมื่อนับถือพระรัตนตรัย ซึ่งมีคุณไม่มีประมาณแล้ว ย่อมไม่ไปบังเกิดในนรกหรืออบายภูมิ แต่จะไปเกิดในเทวโลก และเสวยทิพยสมบัติ ก็บอกวิธีการว่า ถ้าทำอย่างนี้จะไปเกิดบนสุดตติยโลกสวรรค์ เห็นไหมพระพุทธองค์ยืนยันว่า สวรรค์มี นรกมี เพราะฉะนั้น เป็นพระเป็นเจ้าก็ต้องกำชับยืนยันอย่างนี้ แม้เรายังไปไม่ถึง เรายังไม่เห็นก็ตาม อย่างน้อยก็ต้องให้เชื่อพระปัญญาตรัสรู้ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปก่อน

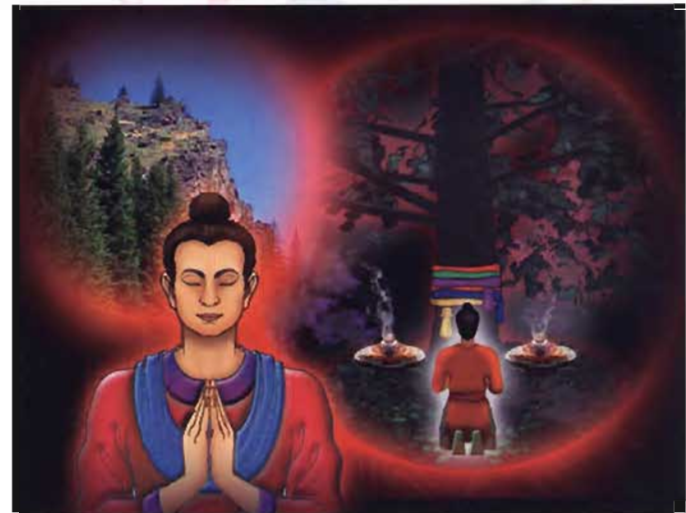

ในระดับหนึ่ง ต้องกำชับยืนยัน อย่าไปบอกว่า มีมั่ง หรืออาจจะมี สวรรค์อยู่นอก หรือนรกอยู่ในใจ เอาสวรรค์มาล่อ เอานรกมาขู่ อะไรทำนองอย่างนี้ อย่าไปพูดอย่างนั้น มันบาป บาปไปอบาย มันไปพูดอย่างนั้น ทำให้เขายินบนทางสองแพร่ง เกิดวิจิกิจฉาอย่างนั้น ไม่ได้ ต้องมันใจลงไปเลย

ดังนั้น การที่พวกเธอเลิกนับถือพระรัตนตรัย

แล้วกลับไปนับถือเดียรฉัตรเป็นที่พึ่ง เป็นการกระทำที่ไม่สมควรเลย ท่านก็พูดเรียบ ๆ ธรรมดาอย่างนั้นแหละว่า ไม่สมควรเลย ใครก็ตาม คำว่า ใคร แสดงว่า ทุก ๆ คน ในโลกที่ขอถึงพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ว่าเป็นที่พึ่ง เขาเหล่านั้นจะไม่ไปบอปปาฏิหาริย์ เห็นไหมพูดถึงภูมิของอบาย ท่านยืนยันเลย ถ้าแค่ขอถึง ยังไม่เข้าถึง แค่อ้างอิงว่า เรา จะมีความเลื่อมใสในพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์แค่นั้น ปิดอบายเปิดสวรรค์เลย

ครั้งละจากกายมนุษย์แล้วจะไปเป็นสหายแห่ง เทวดา ส่วนมนุษย์ที่ถูกภัยคุกคามย่อมมีความสะดุ้งกลัว ก็จะยึดถือ ภูเขา ต้นไม้ จอมปลวก ว่าเป็นที่พึ่ง แต่นั่น ไม่ใช่ที่พึ่งที่ปลอดภัย ไม่ใช่ที่พึ่งอันสูงสุด ถ้านับถือสิ่งเหล่านั้นย่อมไม่พ้นจากทุกข์ทั้งปวง ถ้าไปพึ่งผี พึ่งศาล พึ่งเจ้าอะไรอย่างนี้ยิ่งไปกันใหญ่เลย จะเสียเงินเสียทอง แล้ว ก็จะได้ความหลงกลับมาด้วย

ส่วนผู้นับถือพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ ว่าเป็นที่พึ่ง ย่อมเห็นอริยทรัพย์ คือ ความจริงของพระอริยเจ้า ความจริงของผู้รู้ ไม่ใช่ความจริงของผู้ไม่รู้ ไม่ใช่ความรู้ที่ไม่สมบูรณ์ แต่เป็นความจริงของท่านผู้รู้ อริยทรัพย์ รู้แจ้ง เห็นแจ้ง คือ ทุกข์ สมุทัย เหตุที่เกิดทุกข์ นิโรธ ความดับทุกข์ มรรค หนทางดับทุกข์ นี่คือการที่พึ่งอันปลอดภัย และที่พึ่งอันสูงสุด ผู้ถือพระรัตนตรัยว่า เป็นที่พึ่ง ย่อมพ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้

ดูก่อนอุบาสิกาทั้งหลาย พุทธานุสติ คือ การตามระลึกถึงคุณของพระพุทธเจ้า อัมมานุสติ คือ การตามระลึกถึงคุณของพระธรรม สังฆานุสติ คือ การตามระลึกถึงคุณของพระสงฆ์ การตามระลึกถึง คือ นึกให้ต่อเนื่องไป อย่าให้ขาดช่วงในการนึก อย่าให้เสียจังหวะในการนึก หรืออย่าให้ความคิดอื่นเข้ามาแทรก ย่อมทำให้สำเร็จมรรคผล ตั้งแต่โสดาปัตติมรรค จนถึงอรหัตตผล

ดูก่อนอุบาสกทั้งหลาย การที่พวกเธอเล็กน้อยถือพระรัตนตรัยเช่นนี้ ได้กระทำในสิ่งที่ไม่สมควรเลย ท่านทรงสอนด้วยมหารุณา ไม่ใช่ว่าจะยกพระองค์สูงแล้วไปกดคนอื่นต่ำ แต่พูดไปตามความเป็นจริง

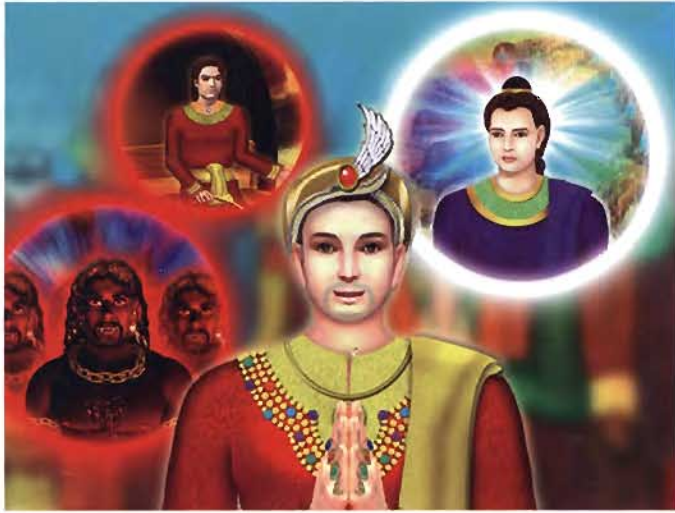
“แม้ในกาลก่อน มนุษย์ทั้งหลายถือเอาสิ่งที่ไม่เป็นที่พึงว่าเป็นที่พึง” อันนี้ก็แปลว่า ไม่มีอะไรใหม่ในสังสารวัฏ “และถือเอาด้วยการคาดคะเนอย่างผิด ๆ จึงตกเป็นอาหารของยักษ์ในทางกัณดาร ได้ถึงความพินาศใหญ่

หลวงแล้ว ส่วนฝ่ายมนุษย์ที่ยึดถือความชอบธรรม ยึดถือเหตุผลถูกต้อง ได้ถึงความปลอดภัยในทางกัณดารเช่นนั้นแล้ว” คือ ปลอดภัยในทางที่กัณดารนั้นไม่ถูกยักษ์จับกิน

ท่านอนาถปิณฑิกเศรษฐีก็กราบทูลว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ การที่สหายของข้าพระองค์เหล่านี้ เล็กน้อยถือพระรัตนตรัย และหันกลับไปนับถือสิ่งผิด ๆ ได้ปรากฏแก่ข้าพระองค์แล้วในบัดนี้” คือ ปัจจุบันเห็นแล้ว

ที่พวกมนุษย์ถือความคาดคะเนผิด ๆ ได้ถึงความพินาศใหญ่หลวง “แต่เหตุในอดีต ผู้ที่ถือความชอบธรรมยึดถือเหตุผล ไปได้ถึงความปลอดภัยแล้วนั้น ยังไม่ปรากฏแก่ข้าพระองค์เลย” คือ ยังไม่ทราบเรื่องอดีตที่พระองค์ทรงยกหัวข้อ “ขอพระพุทธองค์โปรดทรงแสดงเรื่องในอดีตนี้ ให้ปรากฏเหมือนพระจันทร์ในคืนวันเพ็ญปรากฏบนท้องฟ้าด้วยเถิด” ท่านกล่าวด้วยถ้อยคำที่ไพเราะ เป็นการแสดงความเคารพในธรรม แล้วก็เคารพในพระผู้มี

พระภาคเจ้า พระบรมศาสดานั้น

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า “ท่านเศรษฐี เราตถาคตบำเพ็ญบารมี ๓๐ ทัศ มานับภพนับชาติไม่ถ้วน เราเห็นว่า ความดีจะค่อย ๆ สั่งสมและก่อตัวขึ้นมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งบารมีเต็มเปี่ยมได้แทงตลอดพระสัพพัญญุตญาณ คือ รู้ครบวงจร รู้เบื้องบน เบื้องต้น และเบื้องปลาย

เราได้แทงตลอดพระสัพพัญญุตญาณ เพื่อตัด

ความสงสัยของชาวโลกนั่นเอง ท่านจงตั้งใจฟังโดยเคารพ
เกิด” เพราะการตั้งใจฟัง เป็นการแสดงความเคารพอย่าง
หนึ่ง ไม่ใช่ว่าสนใจไปที่อื่น แล้วทรงเปิดเผยภาพที่ถูกปก
ปิดไว้ให้ปรากฏ ดุจทำลายหมู่เมฆหมอก แล้วก็นำพระ
จันทร์ในคืนวันเพ็ญออกมาให้ปรากฏ เหมือนดังพระจันทร์
ออกมาจากเมฆหมอก แล้วก็ชัดเจน หรือเหมือนดังภาพหรือ
เรื่องราวในอดีตที่อยู่ในที่มืดที่เป็นความลับของชีวิต ให้
ปรากฏชัดเหมือนนำของที่มีมืดออกมากลางแจ้ง

ในอดีตกาลได้มีพระราชา พระนามว่า พระเจ้า
พรหมทัต ครองราชสมบัติอยู่ในพระนครพาราณสี แคว้น
กาลิกรัตน์ หรือ แคว้นกาลี ในกาลนั้นพระโพธิสัตว์เกิด
ในตระกูลพ่อค้า ค้าขายด้วยกองเกวียน เมื่อเจริญวัยก็
ได้นำเกวียน ๕๐๐ เล่ม เทียวประกอบการค้าขายไปทั่ว
ทุกทิศ และในกรุงพาราณสียังมีบุตรพ่อค้าที่ค้าขายด้วย
กองเกวียนอีกคนหนึ่ง เป็นคนเจ้าอารมณ์ หูเบา เชื่อ
คนง่าย และขาดความสังเกต

ในขณะนั้นพระโพธิสัตว์จัดเตรียมสินค้ามีค่ามาก บรรทุกเกวียน ๕๐๐ เล่ม เดินทางออกจากกรุงพาราณสี เพื่อไปค้าขาย ฝ่ายบุตรพ่อด้านนั้นก็จัดเตรียมสินค้าเต็ม เกวียน ๕๐๐ เล่ม เตรียมจะเดินทางออกจากกรุงพาราณสี เช่นเดียวกัน

พระโพธิสัตว์คิดว่า ถ้าบุตรพ่อด้านนั้นไปพร้อมกับ เรา มีเกวียนถึง ๑,๐๐๐ เล่ม ทางก็คงจะไม่พอเดิน ฟัน และน้ำสำหรับมนุษย์ก็จะเป็นของที่หาได้ยาก แม้หญ้า

สำหรับโคก็จะหายากเช่นกัน ทางที่บุตรพ่อด้านนั้นหรือ เราควรจะไปก่อน

พระโพธิสัตว์จึงเชิญบุตรพ่อด้านนั้นมาคุย และ กล่าวว่า “เราทั้งสองไม่อาจจะไปพร้อมกันได้ ท่านจะไป ก่อนหรือจะไปภายหลัง” บุตรพ่อด้านนั้นก็คิดว่า การเดิน ทางไปก่อนย่อมดีกว่า เพราะหนทางยังราบเรียบ ไม่ ถูกเกวียนบดแตกเป็นฝุ่น หญ้าเลี้ยงโคก็ได้เต็มที่ ยังไม่มี

ใครจะต้องเลย พืชผักผลไม้ก็ยังบริบูรณ์อยู่ทั้งสองข้างทาง น้ำในระหว่างทางยังใสสะอาดน่าดื่มกิน และที่สำคัญ เราสามารถตั้งราคาสินค้าได้ตามชอบใจ

เมื่อพิจารณาแล้วจึงตอบกับพระโพธิสัตว์ว่า “ข้าพเจ้าขอไปก่อน” ฝ่ายพระโพธิสัตว์เห็นประโยชน์ของการไปภายหลังว่า มีมากกว่า มองคนละมุมกัน คนที่ไปก่อนจะทำทางให้ราบเรียบสม่ำเสมอ เราจะได้ไปตามทางที่เขาถากถางทางไว้แล้ว ฝูงโคที่ไปก่อนย่อมกินหญ้าแก่

และแข็งหมดแล้ว ส่วนฝูงโคของเราก็จะได้กินหญ้าที่งอกขึ้นมาใหม่ ๆ กำลังอรรอย พืชผักผลไม้ที่ใช้เป็นอาหารก็จะงอกขึ้นมาใหม่ ซึ่งกำลังอ่อนอรรอย ที่ไหนไม่มีน้ำ พวกที่ไปก่อนก็จะขุดหาไว้ให้ เราจะได้ดื่มในบ่อที่เขาขุดไว้แล้ว ที่สำคัญการตั้งราคาสินค้า เป็นการยาก ถ้าหากขายสินค้าตามที่คนขุดแรกตั้งไว้ย่อมสะดวกกว่า เขากรุณาทางไว้ให้เสร็จเรียบร้อยแล้ว เราแค่ไปเสียขายอดแค่นั้นเอง

พระโพธิสัตว์เห็นประโยชน์เช่นนั้นจึงกล่าวว่า

“ถ้าเช่นนั้นท่านจงไปก่อนเถิด” บุตรพ่อค่านั้นจึงรีบเทียม
เกวียน ๕๐๐ เล่ม เดินทางออกจากเมือง เมื่อเดินทาง
พ้นถิ่นที่อยู่ของมนุษย์ถึงปากทางกัณดาร ทางกัณดารมี
๕ ประเภท คือ

๑. กัณดารเพราะโจร คือ เป็นที่โจรซ่อนลุมอยู่

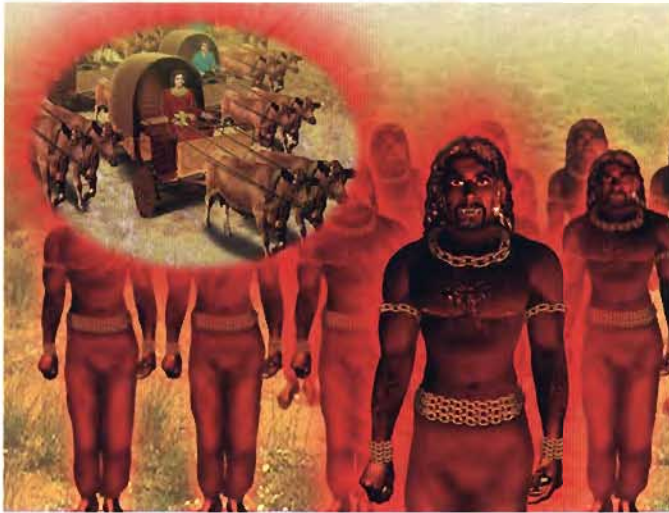
๒. กัณดารเพราะสัตว์ร้าย คือ มีสัตว์ร้ายอาศัยอยู่

๓. กัณดารเพราะขาดน้ำ คือ เป็นสถานที่หาน้ำดื่ม
น้ำอาบไม่ได้

๔. กัณดารเพราะอมนุษย์ คือ เป็นที่มีอมนุษย์อาศัย
อยู่

๕. กัณดารเพราะอาหารน้อย คือ เป็นที่ปราศจาก
อาหาร ไม่มีแม้แต่เหง้าไม้ คือพืชที่มีหัว เช่น มัน เผือก

ส่วนในเรื่องนี้ กัณดาเพราะขาดน้ำ และกัณดา
เพราะมีอมมนุษย์อาศัยอยู่ ดังนั้นบุตรของพ่อค้ำนั้นจึงเตรียม
ตุ้มใบใหญ่ไว้บนเกวียนหลายเล่ม แล้วตักน้ำให้เต็มตุ้มทุก
ใบ แล้วก็เดินทางไปสู่ที่กัณดา ซึ่งมีระยะทางประมาณ
๖๐ โยชน์

เมื่อบุตรพ่อค้ำนั้นไปถึงครึ่งทางของทางกัณดา
ซึ่งมียักษ์พวกหนึ่งอาศัยอยู่ ณ ที่นั้น ยักษ์เหล่านั้นก็คิด
ว่า เราจะให้คนเหล่านี้ทิ้งน้ำที่นำมา เพื่อทำให้อดโรยแล้ว

ก็กินพวกมันเสียทั้งหมด จึงเนรมิตกองเกวียนคันงาม นำ
รีนรมย์ เทียมด้วยโคหนุ่มตัวสีขาวปลอด จำแลงตนเป็น
สามัญชน มีศิระโปกผ้าอันชุ่มไปด้วยน้ำ ประดับกาย
ด้วยดอกอุบลและดอกโกมุท นั่งบนเกวียนน้อยที่มีล้อเป็น
โคลน พร้อมกับมีอมมนุษย์จำแลงตนเป็นบริวาร ๑๒ คน
ถืออาวุธ มีโล่ เป็นต้น ล้วนมีผมและผ้าอันเปียก
ประดับด้วยอุบลและดอกโกมุท พร้อมถือกำตอกปทุม
และดอกบุณฑริก เคี้ยวกินเหง้าบัว เดินไปกินไป ให้มัน

สมจริงสมจังอย่างนั้น

โดยปกติของการเดินทางด้วยกองเกวียน ในคราวที่ลมพัดมาข้างหน้า หัวหน้ากองเกวียนและบริวารจะไปหลบฝุ่นอยู่ข้างหน้ากองเกวียน เพราะเวลาโคเดินจะมีฝุ่นมาก จึงต้องไปหลบเหนือลม ถ้าลมพัดมาด้านหลังก็จะเป็นอยู่ด้านหลังกองเกวียน เพื่อหลบฝุ่น ในการนั้นลมพัดมาข้างหน้า บุตรพ่อค้าจึงไปนั่งข้างหน้า

ยักษ์นั้น เห็นบุตรพ่อค่านั้นกำลังมา จึงให้เกวียนของตนหลีกทางให้ จากนั้นก็ได้ทักทายว่า “ท่านจะไปไหนรี” บุตรพ่อค่านั้นก็จอดเกวียนของตนข้างทาง และให้กองเกวียนที่เหลือเดินทางต่อไป ส่วนตนลงไปยืนคุยกับยักษ์นั้นว่า “พวกเรามาจากเมืองพาราณสี”

บุตรพ่อค้าถามยักษ์นั้นว่า “พวกท่านประดับดอกบัวและดอกโกมุท ถัดดอกปทุมและดอกบุณฑริกเคียงกัน เหน้าบัว มีตัวเปือกขุมไปด้วยน้ำ ในหนทางที่พวกท่าน

ผ่านมามีฝนตกอย่างนั้นหรือ หรือว่ามีสระน้ำที่เต็มไปด้วย
ดอกบัวชนิดต่าง ๆ อยู่ข้างหน้า”

ยักษ์นั้นก็ตอบว่า “สหายท่านกล่าวอะไรเช่นนั้น
ที่โน่นมีแนวป่าเขียวขจีอยู่ ตั้งแต่เขตนั้นไปเป็นป่าไม้ทั้ง
หมด มีลำธารน้ำใสเย็นฝนตกเป็นประจำ มีดอกบัวชนิด
ต่าง ๆ อยู่ในสระน้ำมากมาย” เมื่อกองเกวียนกำลัง
ผ่านไปเรื่อย ๆ ยักษ์จึงถามว่า “ท่านคุมเกวียนเหล่านี้
จะไปไหนหรือ”

บุตรพ่อค้ำนั้นก็ตอบว่า “พวกเราไปที่หมู่บ้าน
โน้น”

ยักษ์ก็กล่าวว่า “ในเกวียนเหล่านี้ของท่านมีสินค้า
อะไรบ้างละ”

บุตรพ่อค้ำก็ตอบทันทีว่า “มีสินค้าหลากหลาย
มากมายทุกอย่าง”

ยักษ์ถามอีกว่า “เกวียนเล่มที่ตามมาข้างหลังดูท่า

ทางน่าจะหนักมาก ในนั้น ท่านบรรทุกอะไรหรือ”

“อ้อ ! ในนั้นบรรทุกน้ำ”

“พวกท่านเตรียมน้ำมาด้วยก็ดี แต่ว่าหนทางข้างหน้ามีน้ำอีกมากมาย เตรียมเอามาทำไมตั้งเยอะแยะ ไม่ต้องไปกังวลอะไรเรื่องน้ำเลย ทั้งน้ำเหล่านี้ไปเสียเถิดจะได้เดินทางได้สะดวกมากขึ้น”

เมื่อกล่าวเสร็จยักษณ์นั้นก็แสวงกล่าวว่า “เชิญพวก

ท่านเดินทางต่อไปเถอะ เราเสียเวลามากแล้ว” พวกยักษณ์ เดินทางไปได้หน่อยหนึ่ง พอลับตาคนก็หายไปเมืองยักษณ์ของตน

เพราะความที่เป็นคนเขลา บุตรพ่อค้าจึงเชื่อตามคำของยักษณ์นั้น จึงสั่งให้บริวารทุบตม่น้ำทั้งหมด โดยไม่ให้เหลือน้ำไว้เลยแม้เพียงอัฐมื่อเดียว แล้วก็เดินทางกันต่อไป ขณะเดินทางไปในั้นไม่ได้พบแหล่งน้ำเลย โดนหลอกไปแล้ว ทุกคนในกองเกวียนอดน้ำได้รับความ

กระหายมาก พอเดินทางทั้งวันจนตะวันตกดิน จึงหยุดพัก จอดเกวียนเข้าเป็นวงแล้วผูกโคไว้กับล้อ น้ำสำหรับโคก็ไม่มี ข้าวต้มและข้าวสวยสำหรับคนก็ไม่มี ไม่มีน้ำหุง ทุกคนต่างก็หมดเรี่ยวแรงและกินนอนหลับในที่นั้นเลย

ในเวลากลางคืนพวกยักษ์ก็ออกมาจากเมืองของตน เหล่ายักษ์นั้นก็จับพวกมนุษย์และโคเคี้ยวกินเป็นอาหาร เหลือไว้เพียงกระดูกที่เกลื่อนกลาด กระจัดกระจายไปทั่วทุกทิศ เพราะอาศัยบุตรพ่อค้าเกวียนผู้เฒ่า

เขลาเพียงผู้เดียว เหล่ามนุษย์และโคทั้งหมดจึงถึงความพินาศ

เกวียน ๕๐๐ เล่ม ที่บรรทุกสินค้าทั้งหมดยังจอดอยู่ตามเดิม ฝ่ายพระโพธิสัตว์ ตั้งแต่บุตรพ่อค้านั้นออกเดินทางล่วงหน้าไปก่อน ท่านก็รออยู่อีกประมาณครึ่งเดือน จึงพากองเกวียน ๕๐๐ เล่ม ออกเดินทาง

เมื่อมาถึงปากทางกันดารนั้น พระโพธิสัตว์ก็ให้บริวารตักน้ำเต็มตุ่มทุกใบ เตรียมพร้อมในทางกันดารนั้น

แล้วก็ให้บริวารคนหนึ่งตักลองเรียกประชุมเหล่าบริวารทั้งหมด เมื่อบริวารมาพร้อมแล้ว พระโพธิสัตว์จึงสั่งกำชับ ๓ ข้อ คือ

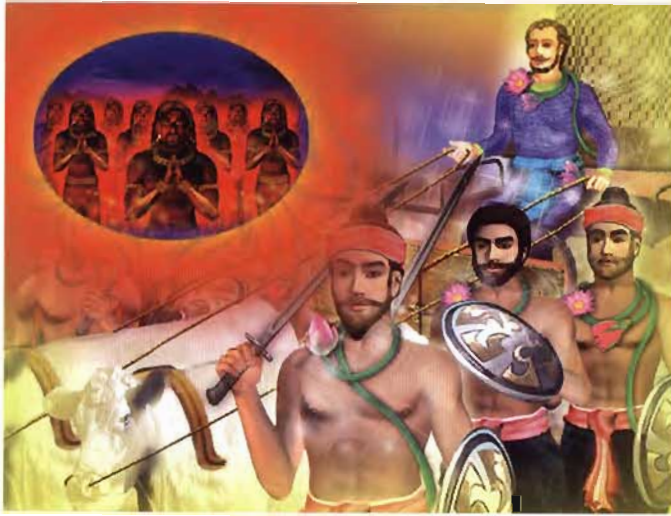
๑. ถ้ายังไม่ได้รับอนุญาตจากเราอย่าเหน้าทั้งเด็ดขาด แม้เพียงอุ้งมือเดียวก็ตาม

๒. ในทางกันดารนี้ มีต้นไม้มีพืชจำนวนมาก ทั้งใบไม้ ดอกไม้ หรือผลไม้ที่ยังไม่เคยกินมาก่อน หากพวก

ท่านยังไม่ได้รับอนุญาตจากเรา ห้ามกินเด็ดขาด

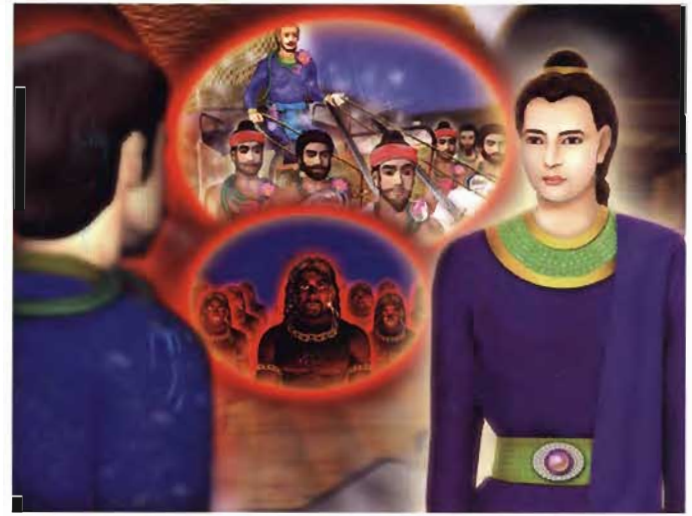
๓. ให้ช่วยกันสังเกตสิ่งผิดปกติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยไม่เห็นแก่การพักผ่อนหลับนอน

เมื่อให้โอวาทแก่บริวารแล้ว จึงเดินทางต่อไปในทางทุรกันดารนั้น เมื่อพระโพธิสัตว์เดินทางมาถึงครึ่งทางกันดาร ยักษ์ที่อยู่ใต้นั้นก็คิดว่า เราจะให้คนเหล่านี้ทั้งน้ำที่นำมาเสีย ให้เขาตายเพราะขาดน้ำ เมื่อขาดน้ำก็จะ

อ่อนเพลีย แล้วก็เคี้ยวกินพวกเขาทั้งหมดตามอุบายที่เคยทำมา แล้วก็จำแลงตนพร้อมด้วยเกวียนคันงาม แวดล้อมไปด้วยเหล่าบริวารที่เป็นอมมนุษย์เหมือนเดิม ยักษ์นั้นก็ได้เดินสวนทางมากับพระโพธิสัตว์ และได้จอดคุยข้างทาง แล้วทักทายพระโพธิสัตว์เหมือนทักทายบุตรพ่อค้าคนก่อน

เมื่อพระโพธิสัตว์ เห็นบุคคลเหล่านั้นก็รู้ทันทีว่าเป็นยักษ์ ที่ทราบเพราะ

๑. มีท่าทางองอาจไม่กลัวใคร

๒. มีนัยน์ตาแดงเหมือนคนโกรธจัด ถึงจะแปลงกายอย่างไรก็มีร่องรอยอยู่

๓. ไม่มีเงาตัวแม้จะยืนอยู่ท่ามกลางแสงแดด แสดงว่า ภาพนั้นจำแลงมา ไม่ใช่คนจริง ๆ แต่ดูแล้วเหมือนคน

พระโพธิสัตว์รู้ว่า ในที่กันดารเช่นนี้ย่อมไม่มีแหล่ง

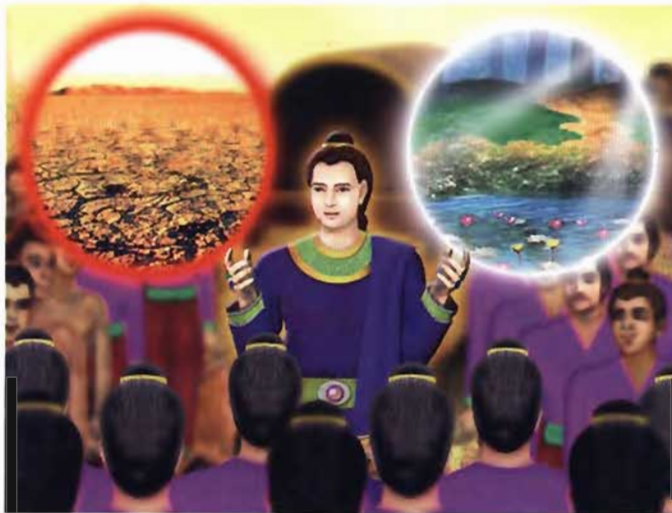
น้ำเดือดขาด และคิดต่อไปว่า เจ้ายักษ์พวกนี้คงหลอกบุตร
พ่อค้าที่เดินทางมาก่อนให้ตายใจ ทั้งน้ำเสียหมด พ้ออ่อน
เพลี้ยก็จับกินทั้งหมด แสดงว่า ถ้าไม่อ่อนเพลี้ยคงจับยาก
คงต้องสู้กัน

ยักษ์นี้คงไม่รู้ว่า เรารู้เขา รู้เท่าทันอุบายของพวก
เขา เขาคงไม่รู้ ท่านรำพึงในใจ แล้วท่านก็พูดกับยักษ์
“เชิญพวกท่านไปเถิด พวกเราเป็นพ่อค้า ถ้ายังไม่เห็น
แหล่งน้ำก็จะไม่ทิ้งน้ำที่พวกเรานำมาเดือดขาด แต่ถ้าเห็น

แหล่งน้ำเมื่อไหร่แล้วเราถึงจะทิ้งเพื่อให้เกรียนเบา จะได้
เดินทางได้สะดวก” ยักษ์นั้นก็ไม่ว่าจะอย่างไร ก็เลยเดิน
ออกไป พอลับตาคนก็หายไปด้วยความเฉา เห็นไหม ถ้า
เรารู้เท่าทัน รู้กัน รู้แก่ ยักษ์ก็แพ้ไป

เหล่าบริวารของพระโพธิสัตว์ก็พากันมาถาม
พระโพธิสัตว์ว่า “นาย นายไม่ได้ยินหรือคนพวกนั้นเขาบอก
มีแนวป่าเขียวชอุ่ม อยู่ที่นั่นมีฝนตกสม่ำเสมอกลิ่นที่เดียว
นายได้ยินไหม พวกนั้นเขาแต่งกายประดับด้วยดอกกุหลาบ

และดอกโกมุท ถือกำเนิดดอกปทุมและดอกบุณฑริก ขบเคี้ยว
เหง้าบัว มีเสื้อผ้าที่เปียกไปด้วยน้ำด้วย พวกเราควรจะ
ทิ้งน้ำทั้งหมดเสีย เพื่อทำเกวียนให้เบาจะได้เดินทางได้
รวดเร็วยิ่งขึ้น ไม่ดีกว่าหรือ”

พระโพธิสัตว์เมื่อได้ฟังคำของบริวารแล้ว จึงสั่ง
ให้หยุดกองเกวียนทั้งหมดแล้วเรียกบริวารทั้งหมดมา
ประชุมรวมกัน พระโพธิสัตว์ถามเหล่าบริวารว่า “พวก
เธอเคยได้ยินจากใครบ้างหรือเปล่าว่า ในทางกันดารมี

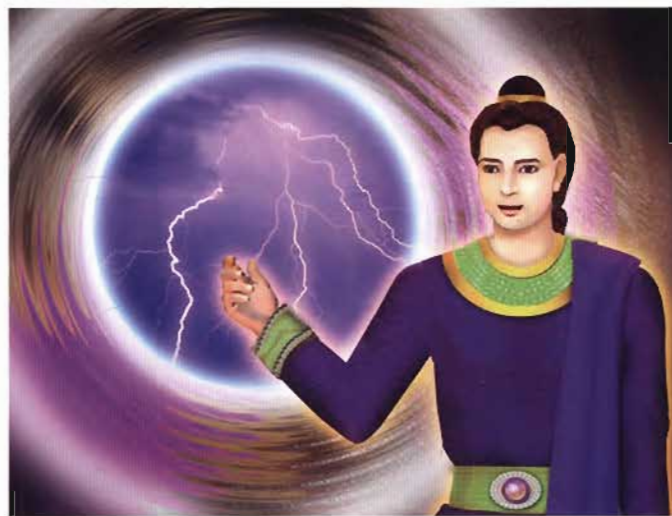

สระน้ำหรือสระบัว”

“นาย พวกเรายังไม่เคยได้ยินเลย ที่นี้ชื่อว่า
กันดารเพราะขาดน้ำ”

“แต่บัดนี้อยู่ ๆ ก็มีคนมาพูดว่า เมื่อพ้นแนวป่าเขียว
ชอุ่มนั้นไป จะมีฝนตกสม่ำเสมอ สถานที่ที่ฝนจะตก พวก
เธอทราบหรือไม่ว่า ลมฝนอันชุ่มเย็น จะต้องพัดครอบ
คลุมพื้นที่ที่ไยชนรู้หรือเปล่า”

“ประมาณ ๑ โยชน์ครับ” บริวารตอบ

“แล้วในที่นี้มีลมฝนพัดถูกตัวใครสักคนหนึ่งบ้างไหม”

“ไม่มีเลยนาย”

“ธรรมดาเมฆฝนจะปรากฏให้เห็นก่อนในระยะเท่าไร”

“ประมาณ ๓ โยชน์นาย”

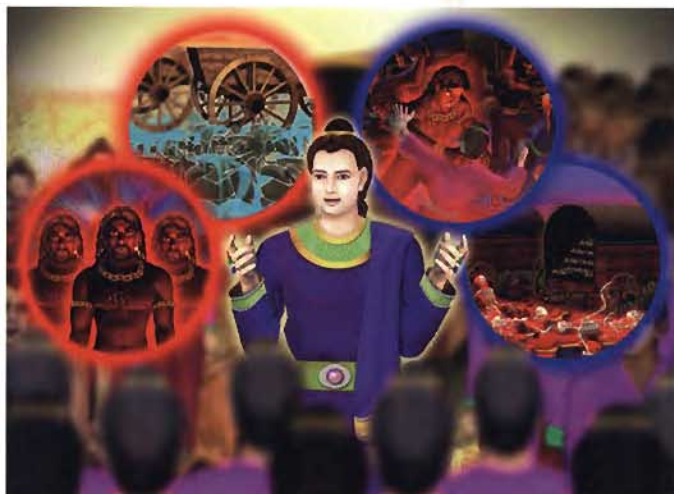
“แล้วพวกเธอมีใครเห็นเมฆฝนที่ตั้งเค้ามาบ้างเห็นบ้างไหม”

“ไม่มีเลยนาย”

“แล้วมีใครเคยเห็นสายฟ้าบ้างไหม” พระโพธิสัตว์ถามต่อ

“ไม่มีใครเห็นเลยนาย”

“แล้วเสียงฟ้าร้องได้ยินไกลเท่าไรรู้หรือเปล่า”

“ประมาณ ๑-๒ โยชน์”

“พวกเธอมีใครได้ยินเสียงฟ้าร้องบ้างไหม”

“ไม่มีเลยนาย”

“พวกเธอรู้จักคนพวกนี้หรือเปล่า”

“ไม่รู้จักเลยนาย”

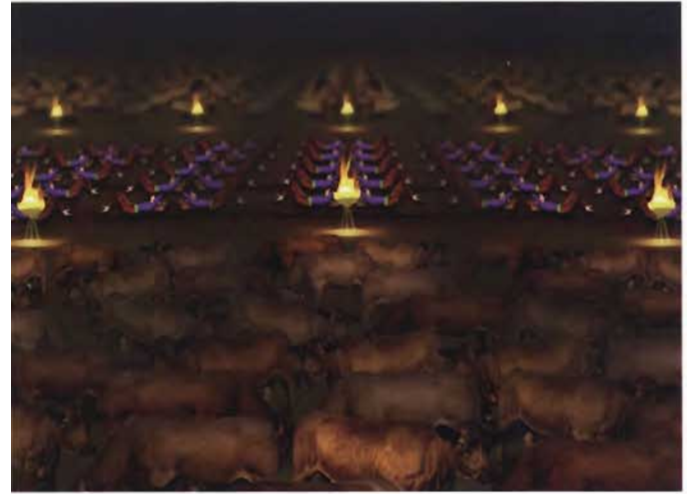
“เธอรู้หรือไม่คนพวกนี้ไม่ใช่มนุษย์ แต่เขาเป็นยักษ์ กำลังจะหลอกพวกเราให้เทน้ำทิ้งหมด เมื่อพวกเราอ่อน

เพลียเพราะขาดน้ำ มันก็จะจับเราเคี้ยวกินกันทั้งหมด บุตรพ่อค้าที่เดินทางมาก่อนพวกเรา คงรู้ไม่เท่าทันยักษ์เหล่านี้ จึงเทน้ำทิ้งทั้งหมด อาจจะถูกกินหมดไปแล้วก็ได้ ถ้าเป็นเช่นนั้นพวกเราก็จะได้เห็นเกวียนของบุตรพ่อนั้นในหนทางข้างหน้าแน่แหละ ดังนั้นตอนนี้พวกเราอย่าประมาท อย่าทิ้งน้ำแม้เพียงอัฐมือเดียว แล้วก็รีบเดินทางกันต่อไปเถอะ”

เมื่อกองเกวียนพระโพธิสัตว์เดินทางมาได้ระยะ

หนึ่ง เห็นกองเกวียน ๕๐๐ เล่มของบุตรพ่อค่านั่น แล้ว
ก็กระดุกคน กระดุกโค เกลื่อนกลาดกระจัดกระจายอยู่ จึง
สั่งให้บริวาร หยุดเกวียนแล้วก็ให้ตั้งล้อมเป็นวงทำเป็นค่าย
พักแรม ให้บริวารและโคกินอาหารเย็นก่อนเวลามืดแล้ว
จัดที่นอนให้เหล่าโคนอนตรงกลาง ส่วนบริวารนอนล้อม
รอบ

ส่วนพระโพธิสัตว์พร้อมด้วยบริวารที่กำลัง
แข็งแรง มือถือดาบ ยืนรักษาการณ์อยู่ตลอดคืนจนสว่าง

วันรุ่งขึ้นพระโพธิสัตว์จึงให้บริวารและโคกินอาหาร จากนั้นท่านก็สั่งบริวารว่า พวกเธอจงทิ้งเกวียนที่ไม่แข็งแรง แล้วเลือกเอาเลย เอาเกวียนที่แข็งแรงของบุตรพ่อค่านั้นมาแทน จงทิ้งสินค้าที่มีราคาน้อยของตน แล้วไปเลือกสินค้าที่มีราคาแพงของบุตรพ่อค่านั้น จากนั้นเหล่ากองเกวียนของพระโพธิสัตว์ จึงเดินทางต่อไปจนถึงเมืองที่จะทำการค้าขาย พอไปถึงเมืองนั้นท่านก็ได้ทำการค้าขายสินค้าจนได้กำไรมากกว่าเดิม ๒-๓ เท่า เมื่อขาย

สิ้นคำหมดแล้ว พระโพธิสัตว์จึงได้พาเหล่าบริวาร และ
กองเกวียนเดินทางกลับสู่เมืองพาราณสีด้วยความสวัสดิ

พระพุทธรองค์ได้ตรัสกับท่านอนาถบิณฑิก
เศรษฐีว่า “ดูก่อนท่านเศรษฐี การยึดถือโดยการคาด
คะเน จัดว่าเป็นความยึดถือที่ผิด เหมือนบุตรพ่อค้าผู้ถึง
ความพินาศใหญ่หลวง แต่บุคคลผู้เป็นบัณฑิต ย่อมยึด
ถือตามเหตุผลเป็นจริง จึงจะจัดว่าเป็นการยึดถือที่ถูกต้อง
ย่อมถึงความปลอดภัย พ้นจากอันตรายทั้งปวง

พระพุทธรองค์ก็ทรงประชุมชาดกว่า บุตรของพ่อ
ค้าผู้ถึงความพินาศในครั้งนั้น ก็ได้มาเป็นพระเทวทัตใน
บัดนี้ ส่วนบุตรพ่อค้าผู้ชาญฉลาดรู้เท่าทันเหตุการณ์
เฉพาะหน้า ยึดมั่นในเหตุผลได้มาเป็น เราตถาคต

ภายหลังจบพระธรรมเทศนา สหายของท่าน
อนาถบิณฑิกเศรษฐีทั้ง ๕๐๐ คน ก็บรรลุธรรมเป็นพระ
โสดาบัน เป็นผู้มัคริธาตั้งมั่นในพระรัตนตรัยตลอดไป

